

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Державні підприємства віднесено до сектору загального державного управління, тому необхідно упроваджувати інструменти, які забезпечать транспарентність для стейкхолдерів з метою отримання уявлення про функціонування державного капіталу. Транспарентність фінансових потоків державних підприємств у системі формування доходів і здійсненні видатків сектору загального державного управління є обов'язковою передумовою фіскальної прозорості. Під такою прозорістю загалом, вчені розуміють повноту, зрозумілість, надійність, своєчасність і актуальність інформації про формування та використання фінансових ресурсів державного й місцевих бюджетів, а також державних соціальних фондів.

Відповідно до Принципів корпоративного управління ОЕСР, прозорість є одним із ключових правил корпоративного управління державних підприємств у світі. Для поліпшення розуміння суспільством діяльності підприємств та їх взаємодії із суспільством і навколишнім середовищем, вони мають бути прозорими у своїй діяльності та реагувати на вимоги громадськості до їхньої інформації [1, с. 28]. Більшість стейкхолдерів акцентують увагу на дотриманні норм Керівництва ОЕСР з корпоративного управління державних підприємств [2], що вимагає висвітлення низки аспектів управління державними підприємствами [4].

Для сприяння прозорості та розкриттю інформації, уряди країн-членів ОЕСР вимагають від державних підприємств відокремлювати також рахунки комерційної та некомерційної діяльності [3, с. 48]. Для країн ЄС розмежування бухгалтерського обліку застосовується майже до всіх підприємств (державних або приватних), які отримують державні кошти або користуються спеціальними чи виключними правами (методи, що використовуються для розрахунку витрат, також підлягають конкретним вимогам).

Глава VI Керівництва ОЕСР [2] з корпоративного управління державними підприємствами свідчить про те, що суб'єкт власності повинен розробляти узгоджену звітність для державних підприємств і щорічно публікувати зведений звіт про діяльність державних підприємств. Передова практика вимагає використання веб-комунікацій для полегшення доступу широкої громадськості. Анотації до глави VI

додають таке:

- агрегований звіт має охоплювати всі державні підприємства. Він повинен бути ключовим інструментом розкриття інформації, призначеним для широкої громадськості, законодавчих органів і засобів масової інформації та дозволяти суб'єктові власності поглиблювати своє розуміння діяльності державних підприємств і роз'яснювати свою власну політику;

- результатом звітування має бути агрегований щорічний звіт, який фокусується на фінансових результатах і вартості державних підприємств. Він має містити загальну вартість портфеля держави і має включати спільну заяву про політику власності держави і про те, як держава здійснювала цю політику;

- зведений звіт повинен містити ключові фінансові показники, включаючи дохід, прибуток, грошові потоки від операційної діяльності, валові інвестиції, рентабельність капіталу, співвідношення капіталу і активів й дивіденди. Зведений звіт може також включати індивідуальну звітність по найбільш значущим державним підприємствам.

До прикладу, належну практику щодо агрегованої звітності має Швеція. Щорічний звіт про державну власність публікується урядовими відомствами Швеції та доступний в Інтернеті англійською й шведською мовами. Доповідь містить вичерпні відомості про державну політику власності та практику, про фінансові та нефінансові показники державного портфеля підприємств. Звітність про нефінансові результати включає інформацію про досягнення цілей державної політики та цілей сталого розвитку. Агрегований звіт Швеції також включає інформацію про конкретні компанії, які розкривають річні звіти про прибутки і збитки і балансові звіти.

Гармонізація досліджень щодо прозорості діяльності передбачає вироблення єдиних підходів, які забезпечать отримання інформації в обсязі і якості (релевантна), достатньої для підтвердження результатів діяльності. Вбачається доцільним складання й оприлюднення звітності, яка має містити показники, що характеризують діяльність підприємств державного сектору та інформацію щодо бюджетного фінансування й напрямів його використання.

За умов поглиблення процесів інтеграції економічних процесів на усіх рівнях господарювання, виникає об'єктивна необхідність адаптації генерованих інформаційних потоків про діяльність державного сектору до застосування інструментів міжнародної практики, стандартів чи регламентів. Зазначене вище актуалізується на сьогодні через необхідність забезпечення сталого розвитку вітчизняних підприємств за всіма шаблями сфери управління й регулювання. Адже

при прийнятті керівниками підприємств управлінських рішень важливо спиратися на інформацію, що характеризує всі аспекти діяльності суб'єкта господарювання.

Інформаційні джерела:

1. OECD (2011), Guidelines for Multinational Enterprises, OECD Publishing. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264115415-en>
2. OECD (2015), Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015 Edition, OECD Publishing, Paris. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264244160-en>
3. OECD (2018), Ownership and Governance of State-Owned Enterprises: A Compendium of National Practices. URL: <https://www.oecd.org/corporate/guidelines-corporate-governance-soes.htm>
4. Sara Sultan Balbuena. Concerns Related to the Internationalisation of State-Owned Enterprises: Perspectives from Regulators, Government Owners and the Broader Business Community. OECD 2016, 59 p.

УДК 303.005.31

Ю.В. Штик, канд. екон. наук, доц. (НАУ, Київ)

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЕКОСИСТЕМНИХ ПОСЛУГ: ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКА

Глобалізація еколого-економічних питань у світі з кожним роком зростає та має негативний вплив на діяльність суспільства як в Україні, так і в усьому світі, що говорить про необхідність формування правильних та ефективних рішень щодо оцінки екосистемних послуг суб'єктів господарювання на різних рівнях управління. За останні роки особливої актуальності набувають питання формування аналітично-діагностичного інструментарію інтегрального показника екосистемних послуг з метою підвищення ефективності їх використання.

Перші спроби оцінити екосистемні послуги були зроблені сучасними зарубіжними науковцями, зокрема: А. Дамодаран, Т. Коллер, Т. Коупленд, М. Міллер, Ф. Модільяні, Дж. Муррін, К. Уолт, Дж. Фридман, Г. С. Харрисон, Дж. Хікс, Дж. ван Хорн, У. Шарп та ін.

Мета дослідження – обґрунтування та формування інтегрального показника у системі оцінювання екосистемних послуг.

На сьогодні відповідно до проекту «Економіка екосистем і біорізноманіття» (ТЕЕВ) Ріо-де-Жанейрської конвенції було сформовано перелік ключових засад найефективнішої практики